

Fryslân moet de eigen stikstofruimte niet verkwanselen

De handel in stikstofruimte ('extern salderen') kan leiden tot het wegvloeiën van economische activiteit uit Fryslân, met alle gevolgen van dien. Het provinciebestuur moet voorkomen dat Fryslân stikstofruimte kwijt raakt.

Opinie

Anne Schelhaas en
Wiebo de Vries

Al meer dan anderhalf jaar zijn we verwickeld in de 'stikstofcrisis'. Na de uitspraak van de Raad van State hierover konden er geen vergunningen meer worden verleend voor woningbouw, verkeer, landbouw en dergelijke.

Nu onder andere Noord-Brabant en Zeeland het extern salderen mogelijk maken, dus CO₂-compensatie buiten het eigen bedrijf kopen, bestaat het risico dat (bedrijven uit) deze provincies hier in Fryslân agrarische bedrijven opkopen om met de stikstofruimte die hier niet meer wordt benut in eigen gebied ontwikkelingen mogelijk te maken.

De Statenfracties van CDA en ChristenUnie willen voorkomen dat op deze manier economische activiteit uit Fryslân verdwijnt naar elders.

In mei 2019 heeft de Raad van State uitgesproken dat stikstofgevoelige gebieden last hebben van te veel neerslag van stikstof. Om ervoor te zorgen dat die neerslag in ieder geval niet toeneemt konden er geen vergunningen meer worden verleend voor bijvoorbeeld woningbouw, verkeer en landbouw, omdat die zorgen voor uitstoot van stikstof.

Neerslag van stikstof kan beperkt

worden door ervoor te zorgen dat bestaande activiteiten minder stikstof produceren. Dit wordt 'intern salderen' genoemd. Als dat niet mogelijk is, is er nog de mogelijkheid om stikstofruimte van anderen te kopen, die het dan niet meer mogen uitstoten. Dit wordt 'extern salderen' genoemd. Extern salderen zonder voorwaarden levert volgens de Statenfracties van CDA en ChristenUnie een groot risico op voor de leefbaarheid van het Noorden en zeker voor Fryslân.

De meeste stikstof daalt neer op korte afstand van het project of bedrijf dat de stikstof uitstoot. Een klein deel verplaatst zich vele kilometers door de lucht. Dat laatste biedt bedrijven de mogelijkheid om op grote afstand stikstofruimte in te kopen. Daarbij ontstaat echter een probleem: het betreft vaak kapitaalcrachtige bedrijven, of overheden, waarvoor een investering in stikstof maar een klein onderdeel is van de totale investeringen.

Zo heeft de provincie Noord-Brabant onlangs een aantal agrarische bedrijven in andere provincies opgekocht voor de aanleg van een industrieterrein. In die provincies kan de stikstofruimte dus niet meer worden gebruikt. Dat leidt tot het wegvloeiën van werkgelegenheid en het tast daarmee de leefbaarheid aan.

In alle provincies, ook in Fryslân, wordt een begin gemaakt om via een gebiedsgerichte aanpak oplossingen voor de stikstofcrisis te vin-

Precies een jaar geleden presenteerde Johan Remkes het stikstofrapport 'Niet alles kan' aan minister Carola Schouten van Landbouw. Foto: ANP

Extern salderen zonder voorwaarden levert een groot risico op voor de leefbaarheid

den en vergunningverlening weer mogelijk te maken. Er wordt gekeken naar versterking van de natuur en tegelijkertijd naar beperking van stikstofuitstoot door bedrijven. Een van de mogelijkheden is om stikstofruimte van stoppende bedrijven over te dragen aan bedrijven die ruimte nodig hebben. Als die ruimte wordt verkocht aan bedrijven buiten de provincie, dan is die ruimte niet meer hier. En is er dus ook geen ruimte voor (jonge) boeren in Fryslân om hun bedrijf verder te ontwikkelen naar een meer natuurinclusieve bedrijfsvoering.

Onze natuurgebieden worden er ook niet beter van, want nog steeds zal een deel van het stikstof van

elders in Fryslân neerkomen. Willen wij zorgen voor perspectief voor een gezonde agrarische sector én voor verbetering van onze natuurgebieden, dan moeten we voorkomen dat er ongewenste handel in stikstofruimte ontstaat. Dit past niet binnen de gebiedsprocessen in Fryslân. Daarom vragen wij Gedeputeerde Staten alles in het werk te stellen om deze ongewenste handel te voorkomen.

• Anne Schelhaas en Wiebo de Vries zijn lid van Provinciale Staten namens CDA respectievelijk ChristenUnie

• Vandaag debatteren de Staten over het stikstofdossier